

V Bruseli 29. 4. 2020
COM(2020) 179 final

2020/0071 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

**ktorou sa mení smernica (EÚ) 2016/797 a smernica (EÚ) 2016/798, pokiaľ ide
o predĺženie lehoty určenej na ich transpozíciu**

(Text s významom pre EHP)

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

• Dôvody a ciele návrhu

Tento návrh je súčasťou núdzových opatrení, ktoré prijala Komisia v reakcii na mimoriadnu situáciu spôsobenú šírením ochorenia COVID-19.

Smernicami (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2016/798 z technického piliera 4. železničného balíka sa členským štátom neobvykle poskytol výber dvoch lehôt na transpozíciu¹ – 16. júna 2019 alebo, po oznámení Komisii a Železničnej agentúre Európskej únie, 16. júna 2020. Iba 8 členských štátov transponovalo obe smernice v roku 2019 (BG, FI, FR, GR, IT, NL, RO, SI).

V dôsledku vypuknutia nákazy COVID-19 väčšina zvyšných 17 členských štátov požiadala o odklad transpozície, pričom uviedli, že nebudú schopné dokončiť potrebné právne predpisy do 16. júna 2020.

Vzhľadom na mimoriadne okolnosti je úplne pochopiteľné, že konečná transpozícia do 16. júna 2020 nemusí byť možná. Je nevyhnutné zabezpečiť právnu zrozumiteľnosť a istotu, najmä pre odvetvie železničnej dopravy a podniky, pretože tie budú predovšetkým ťažiť z výhod štvrtého železničného balíka. K vypuknutiu nákazy COVID-19 došlo v konečnej fáze prijímania vnútroštátnych transpozičných opatrení. Členské štáty by mali byť naďalej schopné dokončiť tento proces v dodatočnom období troch mesiacov. Komisia preto považuje krátky trojmesačný odklad za primeraný.

V súlade so smernicou (EÚ) 2016/797 a smernicou (EÚ) 2016/798 boli prijaté viaceré vykonávacie a delegované akty. Vzhľadom na dvojitú lehotu na transpozíciu sa v nich uvádzajú zodpovedajúce prechodné ustanovenia a dátumy nadobudnutia účinnosti. Komisia navrhne súbor zmien vykonávacích aktov s cieľom zosúladiť ich s predĺžením lehôt na transpozíciu po prijatí navrhovanej smernice. V prípade príslušných delegovaných aktov² by existujúci postup stanovený v článku 6 smernice (EÚ) 2016/798 neumožnil včasné zosúladenie s predĺžením lehôt na transpozíciu. Preto sa v návrhu uvádza právny základ a zjednodušený postup pre ďalšie zosúladenie. Tým sa zabezpečí súdržný právny rámec a vykonávanie technického piliera štvrtého železničného balíka.

Nejde o iniciatívu v rámci Programu regulačnej vhodnosti a efektívnosti (REFIT).

• Súlad s existujúcimi ustanoveniami v tejto oblasti politiky

Návrhy sú v súlade s celkovými núdzovými opatreniami, ktoré Komisia prijíma na zmiernenie a prekonanie negatívnych účinkov pandémie COVID-19.

Je nevyhnutné prijať tieto opatrenia, aby sa zabezpečila kontinuita prepravy tovaru a osôb.

¹ Článok 57 smernice (EÚ) 2016/797 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii a článok 33 smernice (EÚ) 2016/798 o bezpečnosti železníc.

² Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/761 zo 16. februára 2018, ktorým sa stanovujú spoločné bezpečnostné metódy dohľadu vnútroštátnych bezpečnostných orgánov po vydaní jednotného bezpečnostného osvedčenia alebo bezpečnostného povolenia v zmysle smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (EÚ) č. 1077/2012 (Ú. v. EÚ L 129, 25.5.2018, s. 16).

Delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2018/762 z 8. marca 2018, ktorým sa stanovujú spoločné bezpečnostné metódy týkajúce sa požiadaviek na systémy riadenia bezpečnosti podľa smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 a ktorým sa zrušujú nariadenia Komisie (EÚ) č. 1158/2010 a (EÚ) č. 1169/2010 (Ú. v. EÚ L 129, 25.5.2018, s. 26).

- **Súlad s ostatnými politikami Únie**

Efektívne fungovanie vnútorného trhu v železničnej doprave, voľný tok základného tovaru, cestujúcich a pracovníkov a súvisiace služby závisia od hospodárskej výkonnosti železničných podnikov, manažérov infraštruktúry a odvetvia železničnej dopravy, ako aj od dobre fungujúceho právneho a administratívneho rámca. Negatívne hospodárske dôsledky súčasnej pandémie COVID-19 by mohli ohroziť finančné zdravie železničných podnikov a manažérov infraštruktúry a mať vážne negatívne účinky na dopravný systém a hospodárstvo ako celok.

Komisia vypracovala koncepciu „zelených jazdných pruhov“, aby ostali hranice otvorené pre nákladnú dopravu a skrátili sa omeškania v doprave. Vydali sa usmernenia týkajúce sa práv cestujúcich, ktoré sa budú ďalej aktualizovať na účely riešenia ďalších zmien v celkovej situácii.

Cieľom zmeny smerníc je čeliť hlavným súčasným obavám členských štátov, železničných podnikov, manažérov infraštruktúry a odvetvia železničnej dopravy, a má preto zásadný význam.

2. PRÁVNÝ ZÁKLAD, SUBSIDIARITA A PROPORCIONALITA

- **Právny základ**

Táto iniciatíva je založená na článku 91 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie.

- **Subsidiarita (v prípade inej ako výlučnej právomoci)**

Členské štáty nemôžu uspokojivo dosiahnuť cieľ návrhu, pretože sú viazané transpozičnými opatreniami stanovenými v smerniciach a nemôžu ich jednostranne meniť. Tento cieľ možno dosiahnuť len zmenou samotných smerníc zo strany spoluzákonodarcu.

- **Proporcionalita**

Návrh je primeraný problémom spôsobeným krízou a neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie cieľa zmierniť vplyv súčasnej pandémie COVID-19 na účely transpozície smerníc.

- **Výber nástroja**

Na dosiahnutie svojho cieľa musí mať právny nástroj rovnakú formu ako právny nástroj, ktorý sa má zmeniť. Hlavným účelom návrhu je zmeniť lehotu na transpozíciu, ako to požadujú členské štáty.

3. VÝSLEDKY HODNOTENÍ EX-POST, KONZULTÁCIÍ SO ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

- **Hodnotenia *ex-post*/kontroly vhodnosti existujúcich právnych predpisov**

Ide o naliehavé opatrenie, ktorého spúšťačom bolo náhle a nepredvídateľné vypuknutie a šírenie pandémie vírusu COVID-19. Z tohto dôvodu nie je opatrenie relevantné pre program regulačnej vhodnosti a nevykonalo sa žiadne hodnotenie *ex-post*.

- **Konzultácie so zainteresovanými stranami**

Vzhľadom na naliehavosť tejto záležitosti sa nemohli uskutočniť formálne konzultácie so zainteresovanými stranami. Orgány členských štátov aj zainteresované strany však vyzvali Komisiu, aby v kontexte smerníc prijala návrh vhodných opatrení.

- **Získavanie a využívanie expertízy**

Ako už bolo vysvetlené, vzhľadom na naliehavosť situácie nebolo možné uskutočniť riadne zhromažďovanie odborných poznatkov. Núdzové opatrenia Komisie sa prijímajú na základe vedeckých dôkazov o vývoji epidemiologických okolností.

- **Posúdenie vplyvu**

Vzhľadom na naliehavosť situácie sa posúdenie vplyvu uskutočniť nemohlo.

- **Regulačná vhodnosť a zjednodušenie**

Neuplatňuje sa.

- **Základné práva**

Bez vplyvu na základné práva.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Neuplatňuje sa.

5. ĎALŠIE PRVKY

- **Plány vykonávania, spôsob monitorovania, hodnotenia a podávania správ**

S cieľom zabezpečiť riadne vykonávanie navrhovaného opatrenia, ktoré má priamy vplyv aj na právnu zrozumiteľnosť pre odvetvie železničnej dopravy, Komisia navrhuje zaviesť ustanovenie týkajúce sa oznámenia pre členské štáty, ktoré sa rozhodli predĺžiť lehotu na transpozíciu do 16. septembra 2020.

- **Vysvetľujúce dokumenty (v prípade smerníc)**

Neuplatňuje sa.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY,

ktorou sa mení smernica (EÚ) 2016/797 a smernica (EÚ) 2016/798, pokiaľ ide o predĺženie lehoty určenej na ich transpozíciu

(Text s významom pre EHP)

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 91 ods. 1,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru¹,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) V súlade s článkom 57 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797³ a článkom 33 ods. 1 smernice Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798⁴ mali členské štáty uviesť do účinnosti zákony, právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s príslušnými ustanoveniami smerníc do 16. júna 2019. Podľa článku 57 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/797 a článku 33 ods. 2 smernice (EÚ) 2016/798 však členské štáty mali možnosť predĺžiť lehotu určenú na transpozíciu o jeden rok.
- (2) Sedemnást' členských štátov predložilo Komisii a Železničnej agentúre Európskej únie (ďalej len „agentúra“) oznámenie o predĺžení lehoty na transpozíciu smerníc (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2016/798 do 16. júna 2020.
- (3) V dôsledku mimoriadnej a nepredvídateľnej situácie spôsobenej pandémiou COVID-19 niektoré z týchto členských štátov čelia ťažkostiam pri dokončovaní legislatívnych prác v rámci danej lehoty na transpozíciu, a preto hrozí nedodržanie tejto lehoty. Takéto nedodržanie by mohlo spôsobiť právnu neistotu pre odvetvie železničnej dopravy, vnútroštátne orgány a agentúru, pokiaľ ide o právne predpisy, ktoré sa vzťahujú na bezpečnosť a interoperabilitu železníc. Neschopnosť niektorých členských štátov transponovať smernice spôsobená vypuknutím nákazy COVID-19 má nepriaznivé dôsledky pre odvetvie železničnej dopravy.

¹ Ú. v. EÚ C , , s. .

² Ú. v. EÚ C , , s. .

³ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/797 z 11. mája 2016 o interoperabilite železničného systému v Európskej únii (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 44).

⁴ Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/798 z 11. mája 2016 o bezpečnosti železníc (prepracované znenie) (Ú. v. EÚ L 138, 26.5.2016, s. 102).

- (4) Je nevyhnutné poskytnúť odvetviu železničnej dopravy právnu zrozumiteľnosť a istotu tým, že sa v prípade potreby umožní členským štátom od 16. júna 2020 a počas obmedzeného obdobia naďalej uplatňovať smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES⁵ a smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2008/57/ES⁶.
- (5) Keďže v konečnej fáze prijímania vnútroštátnych transpozíčných opatrení došlo k vypuknutiu nákazy COVID-19, členským štátom by sa na dokončenie procesu transpozície malo poskytnúť dodatočné obdobie troch mesiacov.
- (6) Lehoty na transpozíciu smerníc (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2016/798 by sa mali predĺžiť o tri mesiace do 16. septembra 2020. Dátum zrušenia smernice 2004/49/ES podľa článku 58 smernice (EÚ) 2016/797 a dátum zrušenia smernice 2008/57/ES podľa článku 34 smernice (EÚ) 2016/798 by sa mali zodpovedajúcim spôsobom upraviť.
- (7) Na základe smernice (EÚ) 2016/798 bolo prijatých niekoľko delegovaných aktov, ktoré zohľadňujú predchádzajúce lehoty na transpozíciu. Tieto akty sa musia v súčasnej situácii zosúladiť s novou lehotou na transpozíciu. Ak sa z vážnych a naliehavých dôvodov vyžaduje zmena delegovaného aktu, mal by sa stanoviť zjednodušený postup.
- (8) Smernice (EÚ) 2016/797 a (EÚ) 2016/798 by sa mali zodpovedajúcim spôsobom zmeniť.
- (9) S cieľom umožniť okamžité uplatňovanie opatrení stanovených v tejto smernici by táto smernica mala nadobudnúť účinnosť dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Článok 1

Smernica (EÚ) 2016/797 sa mení takto:

1. V článku 57 sa vkladá tento odsek 2a:

„2a. Členské štáty, ktoré predĺžili lehotu určenú na transpozíciu v súlade s odsekom 2, ju môžu ďalej predĺžiť do [16. septembra 2020]. Ich transpozíčné opatrenia sa uplatňujú od uvedeného dátumu. Uvedené členské štáty to oznámia agentúre a Komisii najneskôr jeden deň po nadobudnutí účinnosti smernice (EÚ) 2020/...“
2. V článku 58 prvom odseku:

sa dátum „16. júna 2020“ nahrádza dátumom „16. septembra 2020“.

Článok 2

Smernica (EÚ) 2016/798 sa mení takto:

1. Vkladá sa tento článok 6a:

⁵ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/49/ES z 29. apríla 2004 o bezpečnosti železníc Spoločenstva a o zmene a doplnení smernice Rady 95/18/ES o udeľovaní licencií železničným podnikom a smernici 2001/14/ES o pridelovaní kapacity železničnej infraštruktúry, vyberaní poplatkov za používanie železničnej infraštruktúry a bezpečnostnej certifikácii (smernica o bezpečnosti železníc) (Ú. v. EÚ L 164, 30.4.2004, s. 44).

⁶ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2008/57/ES zo 17. júna 2008 o interoperabilite systému železníc v Spoločenstve (Ú. v. EÚ L 191, 18.7.2008, s. 1).

„Článok 6a

Zosúladienie CSM s revidovanými lehotami

Komisia je splnomocnená prijímať delegované akty v súlade s článkom 27 ods. 7 s cieľom zosúladiť dátumy uplatňovania delegovaných aktov prijatých podľa článku 6 ods. 6 s lehotou na transpozíciu stanovenou v článku 33 ods. 2a.“

2. V článku 27 sa dopĺňa tento odsek 7:
„7. Odchylné od odsekov 1 až 6 právomoc prijímať delegované akty podľa článku 6a sa Komisii udeľuje od [dátum nadobudnutia účinnosti smernice (EÚ) 2020/...] do [16. septembra 2020]. Uplatňuje sa postup stanovený v článku 27a.“
3. V článku 27 sa dopĺňa tento odsek 8:
„8. Odchylné od odsekov 2 až 6 a bez toho, aby bol dotknutý odsek 7, ak sa to vyžaduje z vážnych a naliehavých dôvodov, sa na delegované akty prijaté podľa tohto článku uplatňuje postup stanovený v článku 27a.“
4. Vkladá sa tento článok 27a:

„Článok 27a

Postup pre naliehavé prípady

1. Delegované akty prijaté podľa tohto článku nadobúdajú účinnosť okamžite a uplatňujú sa, pokiaľ voči nim nie je v súlade s odsekom 3 vznesená námietka.
2. Komisia oznamuje delegovaný akt hneď po jeho prijatí podľa tohto článku súčasne Európskemu parlamentu a Rade a uvedie dôvody použitia postupu pre naliehavé prípady.
3. Európsky parlament alebo Rada môžu vzniesť voči delegovanému aktu námietku v súlade s postupom uvedeným v článku 27 ods. 6. V takom prípade Komisia okamžite po oznámení rozhodnutia Európskeho parlamentu alebo Rady vzniesť námietku akt zruší.“
5. V článku 33 sa vkladá tento odsek 2a:
„2a. Členské štáty, ktoré predĺžili lehotu určenú na transpozíciu v súlade s odsekom 2, ju môžu ďalej predĺžiť do [16. septembra 2020]. Ich transpozičné opatrenia sa uplatňujú od uvedeného dátumu. Uvedené členské štáty to oznámia agentúre a Komisii najneskôr jeden deň po nadobudnutí účinnosti smernice (EÚ) 2020/....“
6. V článku 34 prvom odseku:
sa dátum „16. júna 2020“ nahrádza dátumom „16. septembra 2020“.

Článok 3

Táto smernica nadobúda účinnosť dňom nasledujúcim po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 4

Táto smernica je určená členským štátom.

V Bruseli

*Za Európsky parlament
predseda*

*Za Radu
predseda*